

**XII. évf. 10. szám
2022. október**

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

MIKOLASEK ZSÓFIA: Könyvtárhasználati szokások változásai a koronavírus járvány után.....	
– egy felmérés eredményei	3
Megyei körkép	16
Levegőt venni – MIKOLASEK ZSÓFIA	16
Fenntartható Földfogyatkozás – NÁSZ JÁNOS.....	16
Zolcer János volt a vendégünk – TURINÉ KISS ADRIENN.....	17
Isten flash van – DOMÁNYI ZSUZSA	18
Kaposvölgyi Attila A csend című kiállítás megnyitója – TARI-SZÉKELY KAROLA	18
Közösségformálás a megújult komáromi könyvtárban – TURINÉ KISS ADRIENN	19
Szeptemberi kiállítások a Népház úti fiókkönyvtárban – NAGY EDIT	19
„A Természet maga a csoda!” – NÁSZ JÁNOS	20
KSZR körkép.....	21
Vendégvárás a vértestolnai könyvtárban – SCHNEIDER CSILLA.....	21
Kézműves foglalkozás a környezetvédelem nevében – KINSTÄDTNER ANDREA	21
KITEKINTŐ	22
Közös úton együtt könnyebb – MGR. RECZAI LILLA	22
GYEREKSAROK	23
A Népmese Hete a JAMK-ban – MIKOLASEK ZSÓFIA	23
Népmese a SZÁMon – GOLDSCHMIDT ÉVA	24
Extrém sportoló a baráti találkozón – GOLDSCHMIDT ÉVA	25
Szeptemberi programok a Komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekrészlegében	25
Mesenap Zsófi nénivel – GERGINÉ KOLOK MELINDA	26
Helytörténet, honismeret	27
A muzeális gyűjtemény gyarapodása a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban – IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ	27
EGYESÜLETI ÉLET	29
Kirándultunk a Komárom-Esztergom megyei pálos kolostorromokhoz.....	29
Könyvtári sajtófigyelés	30
2022. SZEPTEMBER.....	30

MIKOLASEK ZSÓFIA:
**Könyvtárhasználati szokások változásai a koronavírus járvány után
– egy felmérés eredményei**

1. Bevezetés:

Talán nem túlzás állítani azt, hogy az elmúlt 2 év a társadalomra, azon belül a könyvtáros társadalomra szokatlan kihívást rótt. Eszem ágában nincs azt mondani persze, hogy a könyvtárosoknak nehezebb dolga volt, mint más szakmák képviselőinek, de azt mindenképpen állítom, és nem hiszem, hogy ez újdonság volna, hogy a megszokottól eltérő szolgáltatásmódok, a munkavégzés helyszínének, módjának, formájának megváltozása a nem használt agytekervényeinket alaposan megdolgozta. Hozzávehetjük a közalkalmazotti státuszunk elvesztését is – soraink szétzilálódását ez sem segítette. Itt, Tatabányán mindehhez hozzájárult egy új könyvtár felépítése, egy költözés, egy új szolgáltatási struktúra, egy új szemléletmód kialakítása is.

Új könyvtárat nyitottunk egy feltételezhetően megváltozott igényű könyvtárhasználói körnek. Mivel az új szemléletmódunk egyik fő eleme a használók igényeinek folyamatos monitorozása, ezért összeállítottunk egy kérdőívet, hogy a válaszadók saját bevallása alapján választ kapjunk az alábbi kérdésekre:

1. Történt-e változás a könyvtárhasználatban?
 2. Milyen irányban történt könyvtárhasználati változás?
 3. Melyik réteg az, ahol a legnagyobb változás történt?
- Kérdőívünk megalkotásának azonban előzményei is voltak.

2. Előzmény:

Milyen legyen a kultúra Tatabányán? – ezzel a címmel készült Tatabányán egy kérdőíves felmérés a kultúrahasználati szokások változásairól 2021 végén. A kérdéseket az Agóra Fórum – Kerekasztal együttműködő partnerei (37 db) alkották meg azzal a céllal, hogy pontos és jelenkori adatokat gyűjtsenek annak érdekében, hogy dinamikus kulturális élet jöjjön létre a városban. A közreműködő partnerek között természetesen a könyvtár is szerepelt.

Ezt a kérdőívet 1046-an töltötték ki, az elkövetkező pár mondatban azokat az eredményeit mutatom be, melyek a könyvtár számára is relevánsak.

A. Milyen rendszerességgel látogatta/ látogatja Ön Tatabánya kulturális intézményeit? – Ez a kérdés magáért beszél. A két szám egymás mellett azt mutatja meg, hogy azt az attitűdöt, ahogy a kultúrafogyasztáshoz viszonyulunk, a járvány megerősítette. Magyarul – aki rendszeresen elballagott a Covid előtt egy-egy kulturális intézménybe, az a Covid után még intenzívebben tette ezt. Ugyanez persze fordítva is igaz: akik eddig nem tartoztak a kultúrafogyasztók aktív körébe, azok még kevésbé járnak el a Covid után.

Rendszeresség	Covid előtt	Covid után
hetente	14,4 %	16,6 %
havonta	36,4 %	43,9 %
Ritkán vagy soha	29,8 %	39,5 %

B) Kérjük, jelölje meg azokat az intézményeket, ahol a COVID első hulláma miatti lezárás előtt legalább egyszer járt, vagy igénybe vette az ott elérhető szolgáltatásokat

Tatabánya kulturális intézményeinek járvány előtti látogatottsága, korosztály szerinti megoszlásban:

Intézmény	<20		20-35		35-50		50-65		65+		Total	
	Covid előtt	Covid után	Covid előtt	Covid után	Covid előtt	Covid után	Covid előtt	Covid után	Covid előtt	Covid után	Covid előtt	Covid után
A Vértess Agorája	13,5%	16,3%	27,0%	24,5%	33,6%	32,2%	16,1%	15,9%	9,9%	11,2%	84,3%	71,7%
Jászai Mari Színház, Népház	12,6%	12,3 %	28,0%	26,9%	32,9%	29,9 %	16,6%	18,3 %	10,0%	12,7%	64,9%	41,2%
JAMK+ fiókkönyvtárak	10,8%	12,3 %	28,7%	24,6%	34,0%	33,6%	15,4%	18,0%	11,1%	11,5%	49,9%	37,5%
Bányászati- és Ipari Skanzen	8,0%	8,7%	22,0%	21,10%	38,0%	31,1%	20,0%	20,5%	12,0%	18,6%	38,5%	24,8%
Puskin Művelődési Ház	10,5%	9,3%	22,3%	21,9%	37,0%	33,8%	16,8%	18,5%	13,4%	16,6%	36,6%	23,2 %

A Covid járvány előtt a megyei könyvtár és fiókkönyvtárai a harmadik leglátogatottabb intézmény volt a városban, és érdekes módon pont az a korosztály említett minket a legmagasabb százalékban, akiket általában hiányolunk a könyvtárakból, a 35-50 éves korosztály. A járvány után, amikor szabadon lehetett már látogatni a kulturális intézményeket, a könyvtár harmadik helye megmaradt. Néhány tendencia azonban kiolvasható az adatokból:

- A könyvtári látogatottság három korosztályban is növekedést mutat, ugyanakkor a másik két korosztály látogatása oly mértékben csökkent, hogy összességében is csökkent intézményünk látogatottsága.
- Az összes kulturális helyszínt tekintve a könyvtár látogatottsága csökkent a legkevésbé COVID járvány hatására. Ennek okát a folyamatos online jelenlétben, a fapados könyvtári szolgáltatás bevezetésében, és az új könyvtári épület átadásában látjuk. a pandémia idején

C) Az alábbi típusú programok közül melyek azok, amik Önt érdeklik, amelyeken szívesen vesz vagy venne részt? – Programreferenciákra kérdezett itt rá a felmérés, és a válaszok az alábbiak szerint alakultak:

Programok	<20	20-35	35-50	50-65	65+	Total
Színházi előadás	9,30 %	29,00 %	33,10 %	19,20 %	9,30 %	60,92 %
Könnyűzenei koncert	7,00 %	32,40 %	37,00 %	16,90 %	6,70 %	57,38 %
Filmvetítés	19,70 %	25,50 %	31,00 %	16,80 %	7,00 %	53,08 %
Zenei fesztivál	16,10 %	30,40 %	33,30 %	13,20 %	7,00 %	52,62 %
Gasztr fesztivál	9,00 %	33,40 %	40,30 %	10,10 %	7,20 %	51,54 %
Hagyományörző program	28,90 %	20,20 %	29,20 %	10,60 %	11,20 %	49,54 %
Stand up műsor	11,70 %	33,30 %	37,90 %	15,20 %	1,80 %	43,38 %
Musical	12,30 %	28,00 %	36,60 %	16,00 %	7,10 %	41,23 %

Ismeretterjesztő előadás	8,00 %	37,20 %	33,60 %	14,20 %	7,10 %	34,77 %
Komolyzenei koncert	8,10 %	34,10 %	30,90 %	18,40 %	8,50 %	34,31 %
Irodalmi rendezvény	8,60 %	30,00 %	26,70 %	21,90 %	12,90 %	32,31 %
Sportesemény	19,30 %	25,70 %	35,10 %	14,40 %	5,40 %	31,08 %
Képzőművészeti kiállítás	9,20 %	26,70 %	29,70 %	21,00 %	13,30 %	30,00 %
Tematikus családi nap	10,00 %	24,10 %	51,80 %	10,00 %	4,10 %	26,15 %
Táncszínház	16,10 %	28,00 %	32,30 %	16,10 %	7,50 %	24,77 %
Underground művészeti program	9,40 %	40,30 %	36,70 %	10,80 %	2,90 %	21,38 %
Népművészeti fesztivál	8,30 %	25,00 %	33,30 %	16,70 %	16,70 %	20,31 %
Balet előadás	13,60 %	33,30 %	23,20 %	16,80 %	12,80 %	19,23 %

A táblázatot tekintve az alábbi kérdések merültek fel bennünk:

- Melyek azok a programok, ahol a legnagyobb a „piaci részesedésünk”?
- Ezeknél a programoknál kik a versenytársaink?
- Melyek azok a programtípusok, ahol semmi keresnivalónk nincs?
- Biztos, hogy semmi keresnivalónk nincs ott?
- Melyek azok a programok, melyeket a minket leginkább látogató korosztályok preferálnak?
- Hogyan tudunk a nagyfesztiválokba könyvtári programokkal csatlakozni?

3. A mi kérdőívünk

Két fő okunk volt arra, hogy megkérdezzük a valós illetve látens könyvtárhasználókat arról, hogy változtak-e a koronavírus-járvány miatt a könyvtárhasználati szokásaik.

Az első ok az volt, hogy NKA párázaton könyvtárstratégia témakörben nyertünk egy országos konferencia megszervezéséhez támogatást. A kérdőívből készült interjúkat ezen a fórumon kívántuk bemutatni először.

A második okunk pedig az volt, hogy 2022-ben jár le intézményünk ötéves stratégiai terve, újat készítünk és ehhez mindenképpen tisztában kell lennünk a felhasználóink igényeivel.

A kérdőíveket 2022. január 6-tól érthették el az érdeklődők az egész ország területén, a megyei könyvtárakon keresztül próbáltunk meg elérni minél több felhasználót. Végül 1036 válasz érkezett vissza, a megyék szerinti megoszlás rendkívül szórt képet mutat. Utólag hibának rójuk fel magunknak azt, hogy nem derül ki, hogy mekkora lélekszámú településen töltötték ki az űrlapokat.

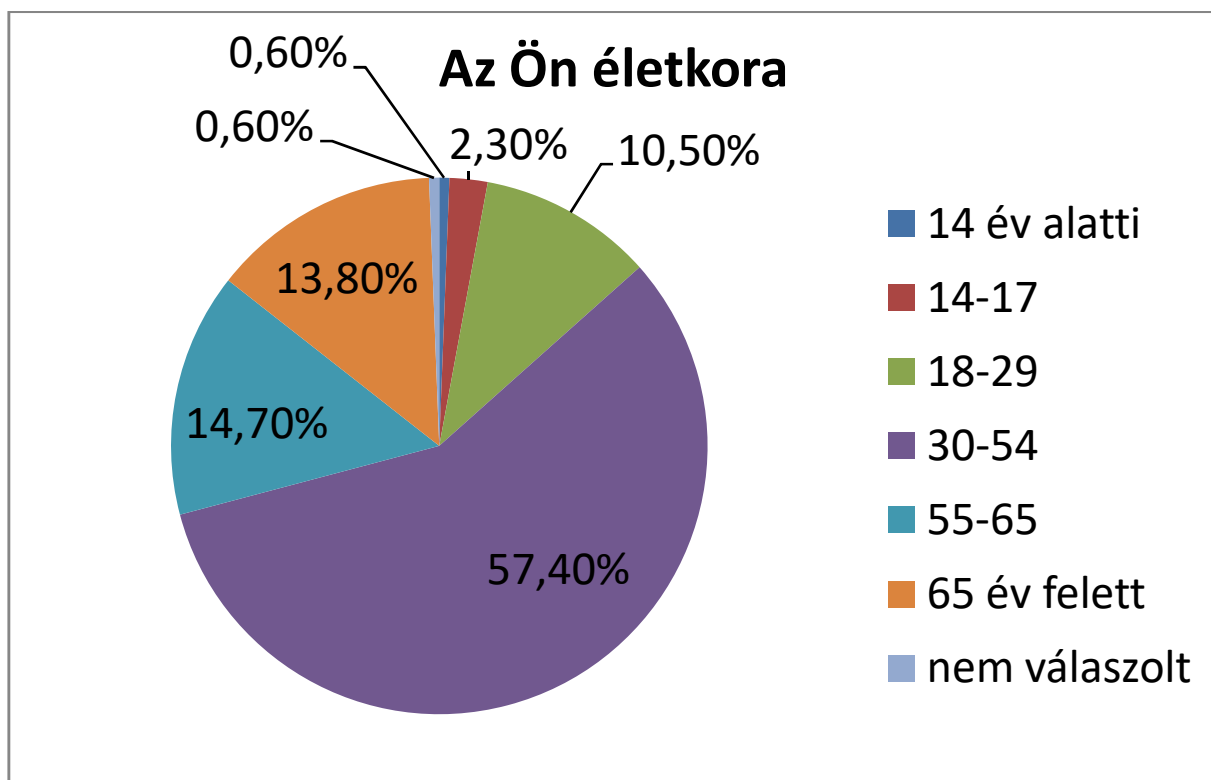
4. Kérdések

1. Az Ön neve
2. Az Ön életkora
3. Ön melyik megyében él?
4. Tagja Ön bármilyen könyvtárnak?
5. Megváltoztak-e az Ön könyvtárhasználat szokásai a COVID-19 járvány hatására?

6. Szívesebben látogatná a könyvtárat, ha tudná, hogy a könyvtár mindent megtesz az Ön egészségének a védelméért?
7. Visszatartja-e Önt a könyvtári programok látogatásától a félelem a koronavírusról való megfertőződéstől?
8. A könyvtár mely szolgáltatásait veszi igénybe?
Milyen egyéb könyvtári szolgáltatást vesz igénybe?
9. Igényt tartana-e az alábbi online szolgáltatásokra?
Milyen egyéb online szolgáltatásokra tartana igényt?
10. Az alábbi könyvtári programokon „élőben” vagy inkább online venne részt szívesebben?
Milyen egyéb online programon venne részt a fentiekén kívül?
11. Személyesen vagy online venné igénybe inkább az alábbi könyvtári szolgáltatásokat?

5. Alapadatok

A kérdőívet 851 nő töltötte ki, 149 férfi, 36 fő nem válaszolt erre a kérdésre. A legtöbb kitöltő a 30-54 éves korosztályba tartozik. Ebben nagy szerepe lehet annak, hogy a kérdőív csak online volt elérhető. Elmondhatjuk hát, hogy az átlagos válaszadónk középkorú hölgy volt.

Rákérdeztünk természetesen arra is, hogy melyik megyében él a válaszadó:

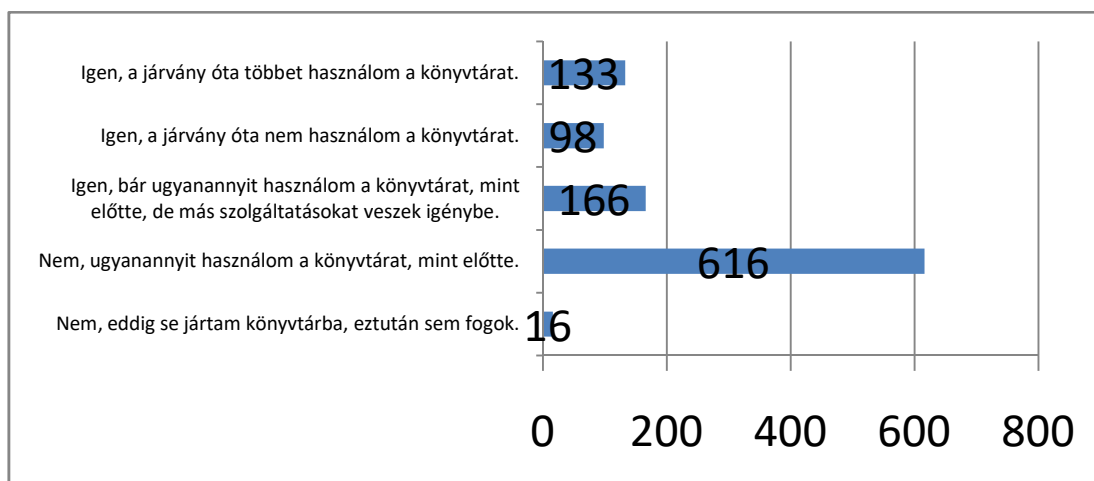
Megye	Kitöltők
Budapest	11
Baranya	66
Békés	129
Borsod-Abaúj-Zemplén	121
Csongrád-Csanád	23

Fejér	44
Győr-Moson-Sopron	15
Hajdú-Bihar	64
Heves	186
Komárom-Esztergom	83
Somogy	92
Szabolcs-Szatmár-Bereg	32
Tolna	3
Vas	53
Veszprém	32
Zala	15
Nem válaszolt	67

Arra a kérdésre, hogy tagja-e Ön bármilyen könyvtárnak, 929 fő felelte azt, hogy igen, 49 –en nem könyvtártagok és 58-an nem válaszoltak. Nem túlzás hát megállapítani, hogy nem sikerült elérnünk a könyvtárba nem járó réteget felmérésünkkel.

6. Megváltoztak-e az Ön könyvtárhasználati szokásai a COVID-19 járvány hatására?

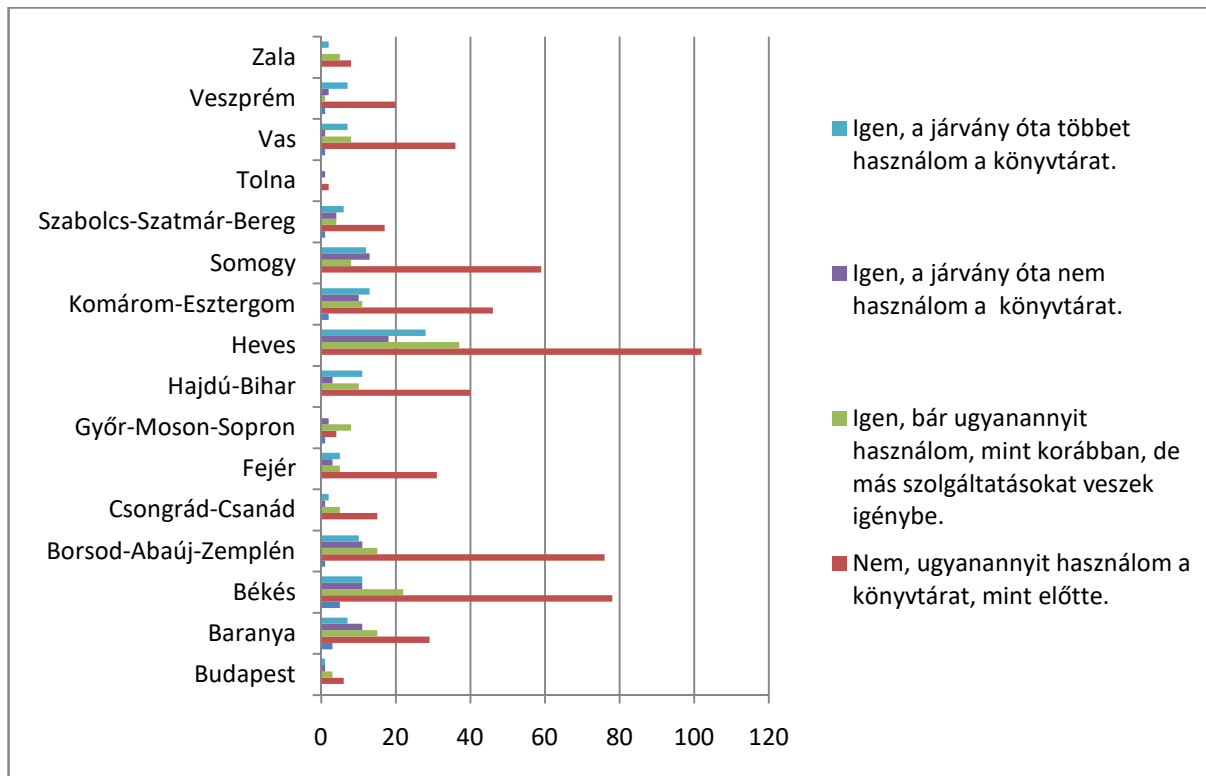
Meglehetősen direkt volt ez a kérdésünk, az alábbiak szerint válaszoltak rá:

Ha rápillantunk a diagramra, akár legyinthetnénk is, hiszen 616 fő azt állítja, hogy maradt minden a régiben könyvtárhasználat tekintetében. Komoly szám ez, de ha jobban elmélázunk az adatokon, akkor azt vesszük észre, hogy a válaszadók 38 %-a azt állítja, változtak a könyvtárhasználati szokásai. A 38 % meglehetősen nagy változás, olyan mértékű, amelyre reagálnunk kell.

Viszonylag kevesen mondták azt, hogy kevesebbet járnak könyvtárban, mint azelőtt (9%). 13 %-a látogatóinknak saját bevallása szerint aktívabb lett a járvány után. Számomra a legérdekesebb válasz 16 %-ot ért el: Igen, bár ugyanannyit használom a könyvtárat, mint előtte, de másfajta szolgáltatásokat veszek igénybe. Érdekes lenne utána kérdezni, utána menni, hogy mik ezek a másfajta szolgáltatások.

Nézzük meg, hogy hogyan alakultak a válaszok ugyanerre a kérdésre megyénként:

Nagyon érdekes az életkor szerinti bontás is a könyvtárhasználat változását illetően.

	Nem, eddig sem jártam könyvtárba, ezután sem fogok	Nem, ugyanannyit használom a könyvtárat, mint eddig.	Igen, bár ugyanannyit használom, mint korábban, de más szolgáltatásokat veszek igénybe	Igen, a járvány óta nem használom a könyvtárat	Igen, a járvány óta többet használom a könyvtárat
<14	0 %	50 %	50 %	0 %	0 %
14-17	0 %	66 %	4 %	0 %	30 %
18-29	3 %	54 %	15 5	8 %	13 %
30-54	1 %	60 %	16 %	10 %	13 %
55-65	0,5 %	70 %	17 %	0,5 %	12 5
65<	1 %	59 %	19 %	10 %	11 %

Mit olvashatunk ki ebből a bonyolultnak tűnő táblázatból?

- A 14-17 évesek többet használják a könyvtárat, mint előtte.
- A 30-54 évesek azok, akik arányaiban a legjobban visszafogták a pandémia után a könyvtárhasználatot.

- (Számomra) meglepő módon az 55-65 évesek azok, akik ugyanannyit használnak minket, de más szolgáltatásokat vesznek igénybe

Bár más felmérésekből kitűnik, hogy az emberek a könyvtárakat és a könyvtárosokat megbízhatónak tartják, mi azért rákérdeztünk a következőre:

7. Szívesebben látogatná a könyvtárat, ha tudná, hogy a könyvtár mindent megtesz az Ön egészségének a védelméért?

A válaszadók több mint negyede válaszolt igennel erre a kérdésre. Nem tűnik hát elvetemült ötletnek, ha folyamatosan kommunikáljuk a felhasználóink felé azokat az intézkedéseket – ha vannak ilyenek – amiket az ő érdekükben még most, a járványhullámok lecsengése után megteszünk.

Érdekes eredményekkel szembesülhetünk, ha a nemek és az életkor szerint bontás alapján vizsgáljuk ugyanezt a kérdést: Míg a nőknek csak a harmada válaszolt igennel, a férfiaknak több mint fele. Az életkori megoszlás is érdekes: leginkább az 55-65 évesek szeretnék tudni az egészségvédelmi intézkedéseinkről. 83 %-uk válaszolt a fent említett kérdésre igennel.

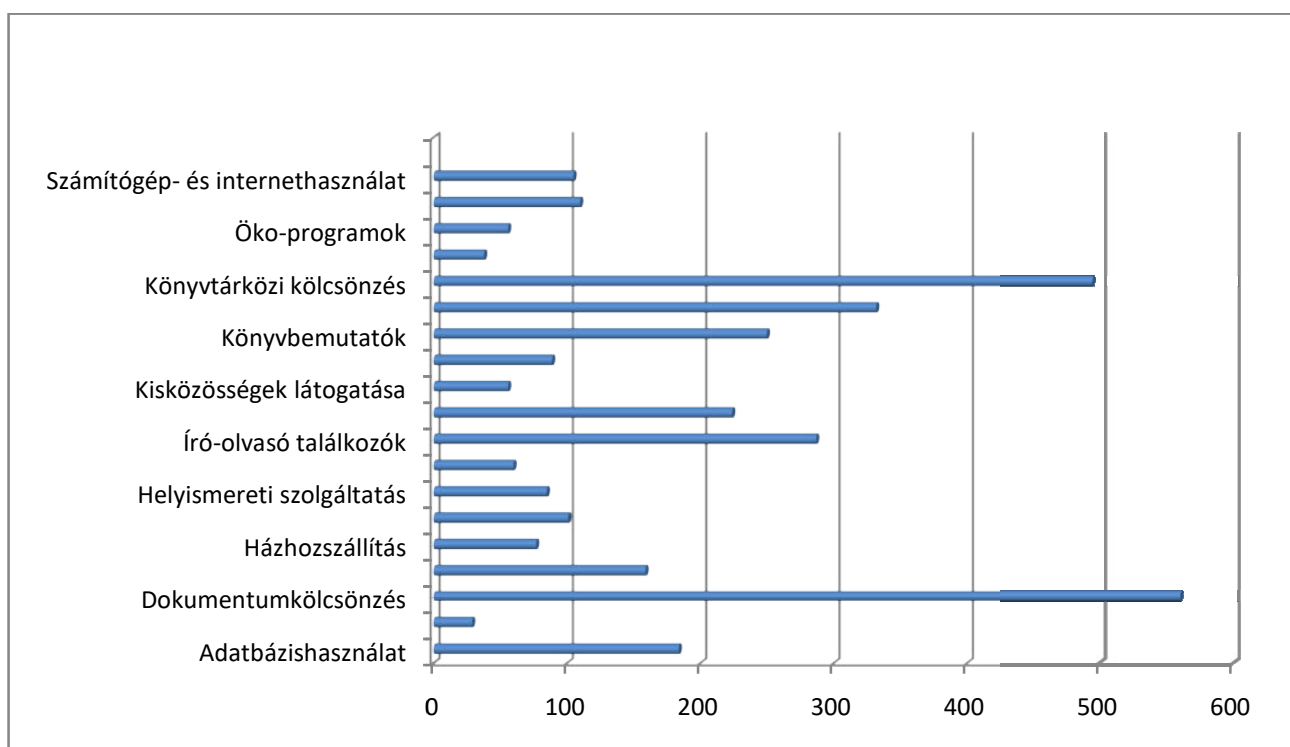
8. Visszatartja-e Önt a könyvtári programok látogatásától a félelem a koronavírustól való megfertőződéstől?

Kíváncsiak voltunk természetesen arra is, hogy érdemes-e könyvtári programokat szerveznünk, vajon hány embert és kiket tart vissza a félelem a koronavírustól való megfertőződéstől. Hasonló arányban válaszoltak igennel illetve nemmel a megkérdezettek, mint az előző kérdésnél: 25,6 % érez félelmet. Azt gondolom, ez magas arány.

Ha az életkor szerint vizsgálódunk, akkor kiderül, hogy a 18-29 évesek 17 %-a, a 30-54 évesek 24 %-a, az 55-65 évesek 26 %-a, a 65 éven felülieknek a 38 %-a, a nők 26 %-a, a férfiak 24 %-a fél a megbetegedéstől. Mi a mi dolgunk ezzel kapcsolatban? Feltenni a kérdést: tudunk-e, akarunk-e ezzel a félelemmel kezdeni valamit, vagy lemondunk 25 % potenciális programlátogatóról.

9. A könyvtár mely szolgáltatásait veszi igénybe?

Számunkra ez egy nagyon fontos adat. Az alábbi válaszok születtek.

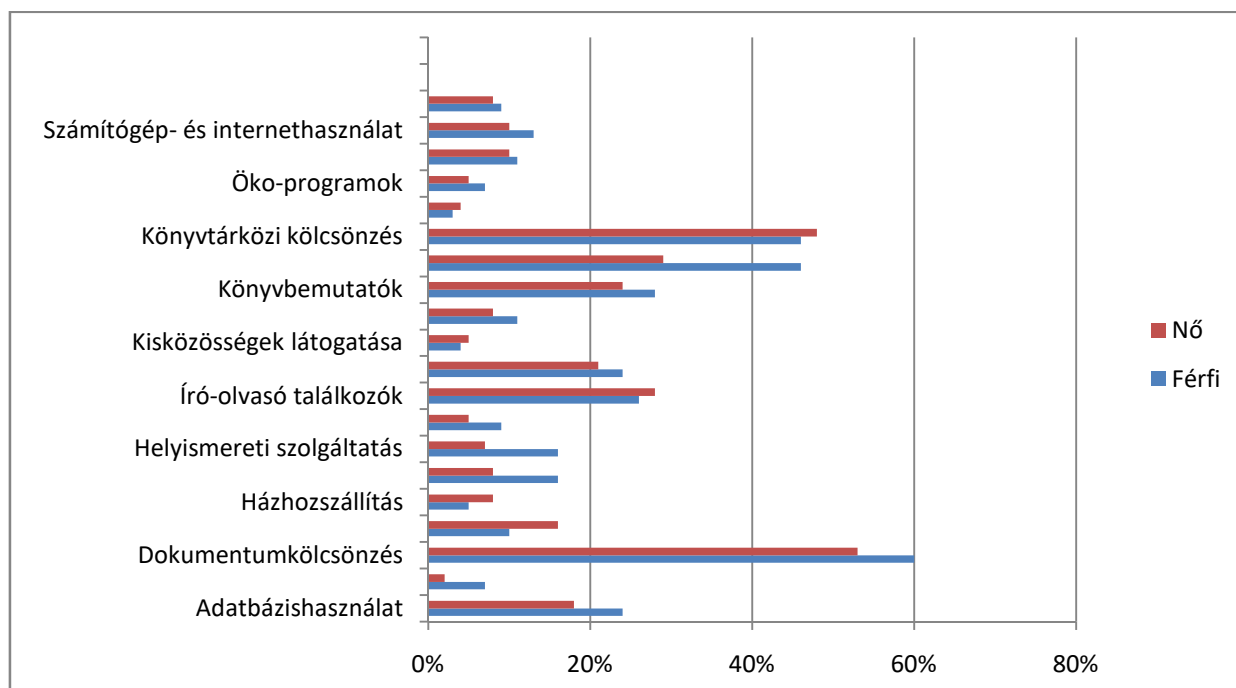
Senki sem lepődik meg azon azt hiszem, hogy a legnépszerűbb szolgáltatások minden életkorban, nemben és megyében a következők:

1. Dokumentumkölcsonzés
- 2-3. Könyvtári dokumentumok helyben használata,
- 2-3. Könyvtárközi kölcsönzés

A negyedik helytől azonban már árnyalódik a kép. (Ennél a kérdésnél lett volna jó tudni, hogy milyen lélekszámú településen töltötték ki a kérdőívet.) A legnépszerűbb szolgáltatások – megyénként:

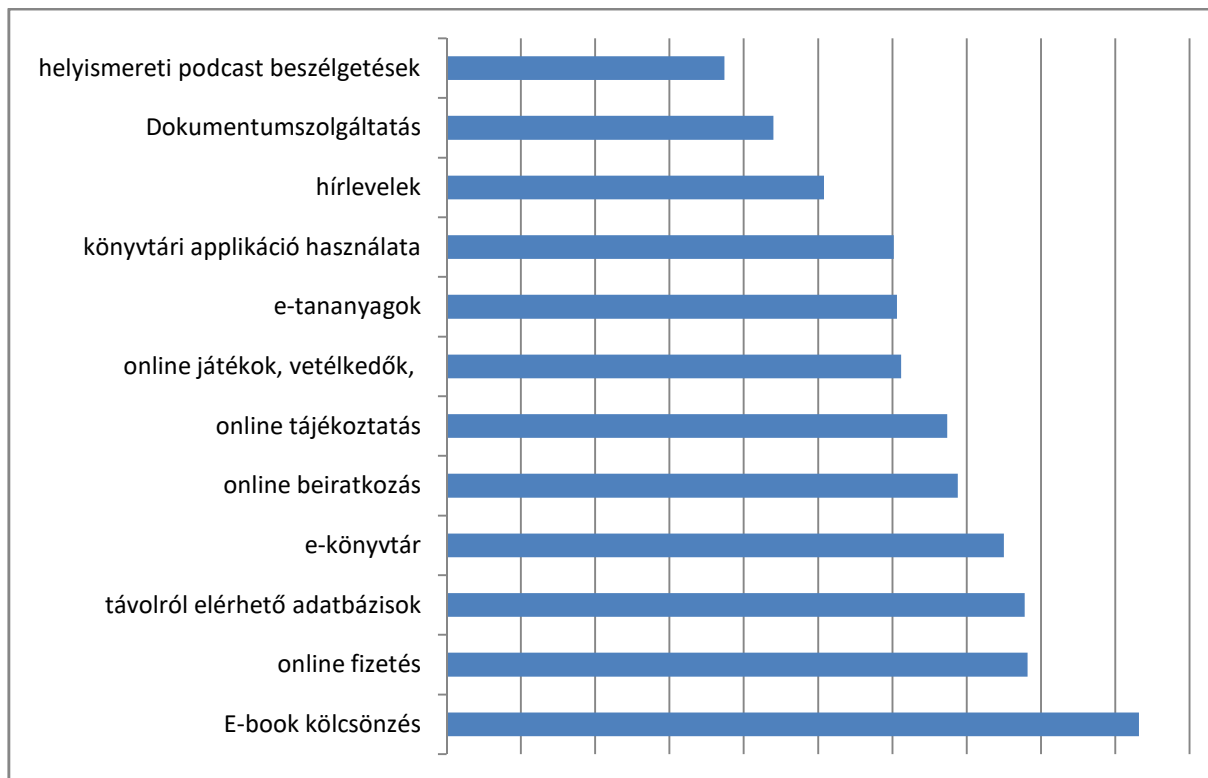
- Budapest: gyermekprogramok
- Baranya: házhozszállítás
- Békés: író-olvasó találkozók
- Borsod- Abaúj - Zemplén: író-olvasó találkozók
- Csongrád- Csanád: gyermekprogramok
- Fejér: író-olvasó találkozók
- Győr-Moson-Sopron: ismeretterjesztő előadások
- Hajdú-Bihar: gyermekprogramok
- Heves: író-olvasó találkozók
- Komárom-Esztergom: adatbázis-használat
- Somogy: könyvbemutatók
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: ismeretterjesztő előadások
- Vas: adatbázis-használat
- Veszprém: író-olvasó találkozók
- Zala: könyvbemutatók

Természetesen megnéztük azt is, hogy a nőkre illetve a férfiakra mely szolgáltatások igénybe vétele volt a legjellemzőbb. (A korábban már említett három szolgáltatás után.) A nők leginkább az író-olvasó találkozót, a házhozszállítást, (nem meglepő módon) a gyerekprogramokat, és a kisközösségek látogatását preferálják, minden más szolgáltatást inkább a férfiak vesznek igénybe – az ő spektrumuk szélesebb.

10. Igényt tartana-e az alábbi online szolgáltatásokra? Milyen egyéb online szolgáltatásokra tartana igényt?

Virtualizálódik a világ körülöttünk, a koronavírus – járvány ezt még inkább erősítette, megkérdeztük hát a felhasználókat, hogy igényt tartana-e az alábbi online könyvtári szolgáltatásokra: helyismereti podcast beszélgetések, dokumentumszolgáltatás, hírlevelek, könyvtári applikáció használata, e-tananyagok, online vetélkedők, játékok, online tájékoztatás, online beiratkozás, e-könyvtár használata, távolról elérhető adatbázisok, online fizetés, e-book kölcsönzés. A lista és a sorrend itt látható:

Igényt tartana-e az alábbi könyvtári szolgáltatásokra? – életkor szerint

	<14	14-17	18-29	30-54	55-65	>65
Dokumentumszolgáltatás	16 %	12 %	26 %	19 %	16 %	17 %
E-book kölcsönzés	16 %	54 %	60 %	47 %	26 %	17 %
E-könyvtár-	16 %	50 %	50 %	33 %	30 %	20 %
E-tananyagok	32 %	46 %	45 %	30 %	18 %	3 %
Helyismereti podcast beszélgetések	16 %	12 %	24 %	17 %	13 %	13 %
Hírlevelek	0 %	21 %	13 %	19 %	26 %	38 %
Könyvtári applikáció	32 %	42 %	46 %	31 %	9 %	9 %
Online beiratkozás	48 %	37 %	46 %	40 %	21 %	14 %

Online fizetés	16 %	25 %	40 %	37 %	15 %	10 %
Online játékok	48 %	21 %	30 %	29 %	27 %	15 %
Online tájékoztatás	64 %	33 %	26 %	30 %	33 %	23 %
Online elérhető adatbázisok	32 %	21 %	34 %	35 %	39 %	25 %

A táblázatból kitűnik, hogy a 14 évnél fiatalabbak (megjegyzem kitöltőik száma miatt ez az adat egyáltalán nem releváns) az online tájékoztatást, a 14-54 évesek az e-book kölcsönzést, az 55-65 évesek az online elérhető adatbázisokat, a 65 évnél idősebbek pedig a hírleveleket vennék (veszik) elsősorban igénybe. Megyék szerint az alábbiak szerint alakul a preferált választás (az első három választás):

Budapest: Helyismereti podcast beszélgetések, online fizetés, adatbázisok

Baranya: e-book kölcsönzés, e-könyvtár, online fizetés

Békés: e-book kölcsönzés, online játékok, adatbázisok

Borsod-Abaúj-Zemplén: e-book kölcsönzés, online beiratkozás, online fizetés

Csongrád-Csanád: e-book kölcsönzés, online beiratkozás, online fizetés

Fejér: e-book kölcsönzés, e-könyvtár, adatbázisok

Győr-Moson-Sopron: online beiratkozás, online fizetés, online tájékoztatás

Hajdú-Bihar: e-book kölcsönzés, online beiratkozás, online fizetés

Heves: e-book kölcsönzés, e-könyvtár, adatbázisok

Jász-Nagykun-Szolnok: e-book kölcsönzés

Komárom-Esztergom: e-book kölcsönzés, e-könyvtár, adatbázisok

Somogy: online beiratkozás, online tájékoztatás, adatbázisok

Szabolcs-Szatmár-Bereg: e-book kölcsönzés, e-könyvtár, online beiratkozás

Tolna: e-book kölcsönzés, e-könyvtár, online beiratkozás

Vas: e-book kölcsönzés, e-tananyagok, online fizetés

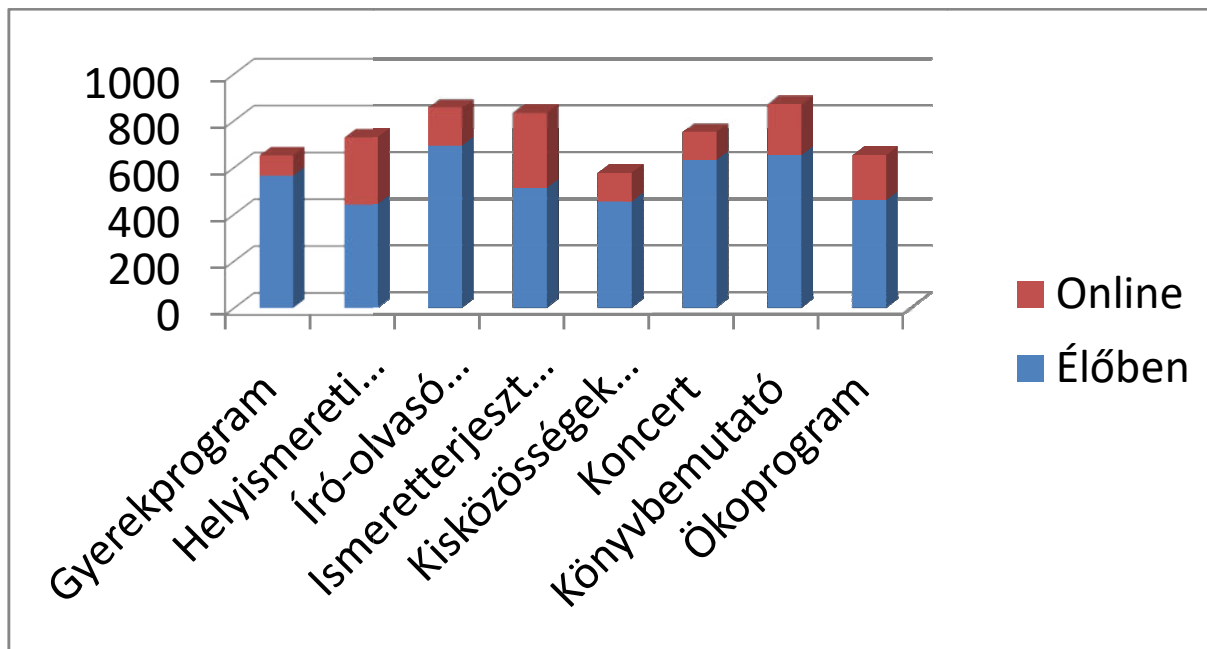
Veszprém: e-book kölcsönzés, e-tananyagok, online beiratkozás

Zala: hírlevelek, adatbázisok, online játékok

Milyen egyéb online szolgáltatásra tartana még igényt? kérdeztük meg, hiszen az olvasóktól mindig kapunk jó és releváns ötleteket. A következő válaszok születtek: zenei letöltések, kutatást is elősegítő nagy nemzetközi adatbázisok és külföldi folyóiratok on-line felületének otthonról történő elérése, belelapolás a könyvbe, elhangzott előadások megtekinthetősége, tanfolyamok, foglalás, új könyvek, beszerzés alatt álló könyvek, javaslattételi lehetőség, hogy milyen könyvet szerezzen be a könyvtár, fórum a könyvekről, online visszanezhető gyógynövényes előadások, kvíz est, online olvasójegy

Kérdésként merült fel szerintem mindannyiunkban az, hogy mennyire voltak népszerűek a bezárás alatti online programjaink, meg tudták-e szokni azt a nézők (olvasók). Megkérdeztük hát:

11. Az alábbi könyvtári programokon élőben vagy inkább online venne részt szívesebben?

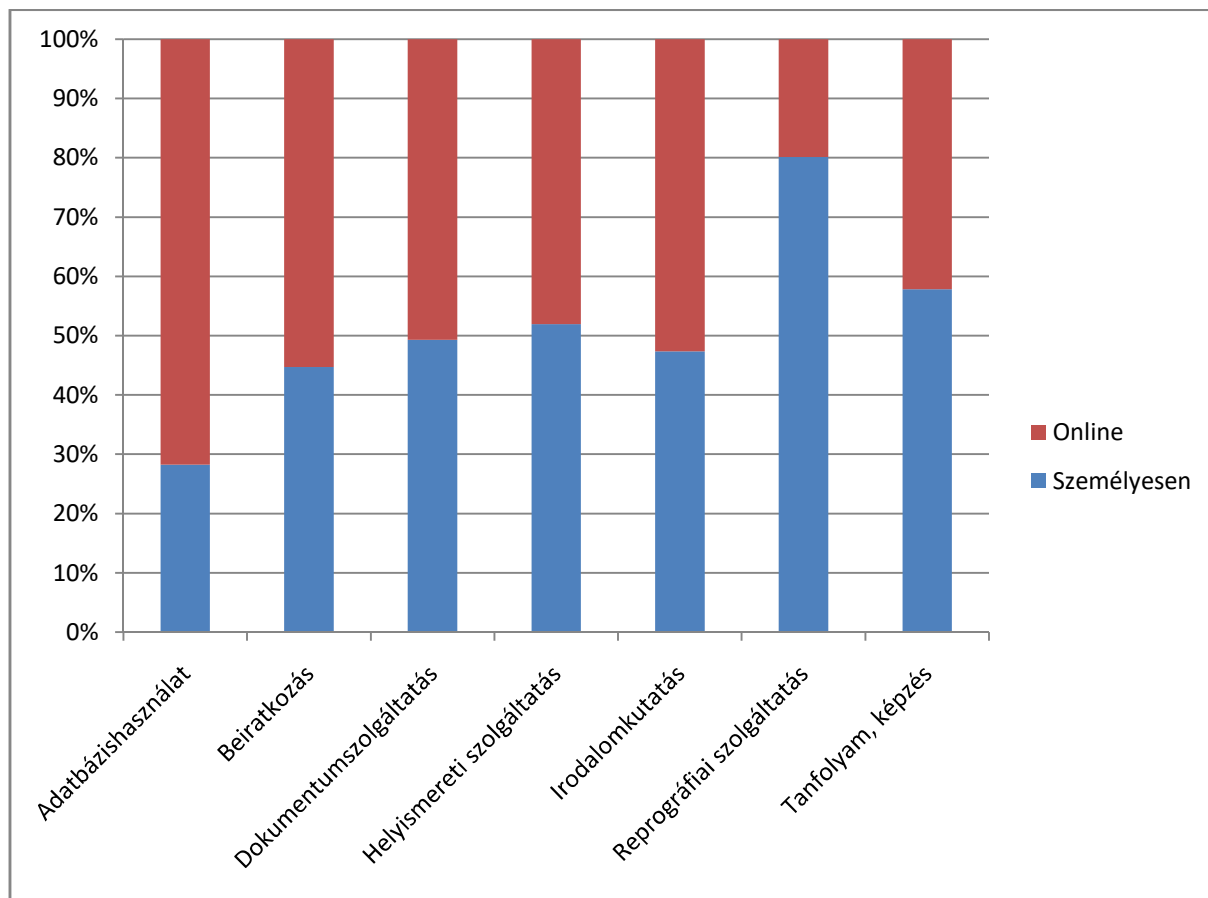
A tapasztalat és a válaszok azt mutatják, hogy minél inkább ismeretterjesztőbb jellegű a program és inkább az előadás témája az érdekes, mintsem maga az előadó, annál inkább hajlanak az online részvételre a látogatók. Nincs azonban olyan könyvtári program, melyen szívesebben vennének részt online, mint élőben.

Milyen egyéb online programokon venne részt szívesen? – kérdeztük meg, és jöttek a fantáziadús válaszok:

12. Személyesen vagy online venné inkább igénybe az alábbi könyvtári szolgáltatásokat?

A helyismereti, a reprográfiai szolgáltatásokat, a tanfolyamokat és képzéseket a felhasználók szívesebben vennék igénybe személyesen, míg a többi felsorolt szolgáltatást (adatbázis-használat, beiratkozás, dokumentumszolgáltatás, irodalomkutatás) online szeretnék használni.

13. Konklúziók

Mire is voltunk kíváncsiak?

1. Történt-e változás? - A kitöltők 38 %-a szerint megváltoztak a könyvtárhasználati szokásaik, a válasz erre a kérdésre tehát igen.

2. Milyen irányban történt változás? - Nem mondhatjuk azt egyértelműen, hogy kevesebbet vagy többet használják a megkérdezettek a könyvtárat, hiszen életkortól függően változik a használat eltérése: a 30-54 évesek kevesebbet használják, a 14-17 évesek többet, az 55-65 évesek ugyanannyit használják, de más szolgáltatásokat vesznek igénybe. A megkérdezettek 25 %-át visszatartja a könyvtári programok látogatásától a félelem a vírustól – ezt a stratégiánkban, a kommunikációnkban, a szolgáltatásszervezésben tükröznünk kell.

3. Melyik réteg az, ahol a legnagyobb változás történt?

- 14 éven aluliak 50 %-a
- 14-17 évesek 34 %-a
- 18-29 évesek 36 %-a
- 30-54 évesek 39 %-a
- 55-65 évesek 29,5 %-a
- 65 éven felüliek 40 %-a

mondta, hogy megváltoztak a könyvtárhasználati szokásaik. Hogyan?

- 14 éven aluliak: 100 %-ban többet használja
- 14-17: 11 % más szolgáltatást vesz igénybe, de ugyanannyit, 89 % többet használja
- 18-29: 41 % más szolgáltatást vesz igénybe, 22 % kevesebbet, 36 % többet használja
- 30-54: 41 %, más szolgáltatást vesz igénybe 25 % kevesebbet, 34 % többet használja
- 55-65: 57 % más szolgáltatást vesz igénybe, 1 % kevesebbet, 42 % többet használja
- 65 +: 47 % más szolgáltatást vesz igénybe, 25 % kevesebbet, 28 % többet használja a könyvtárat.

Jó hír számunkra persze, hogy nincs olyan korosztály, ahol azok vannak többen, akik ritkábban használják a könyvtárat. Ennek ellenére felméréstől függetlenül érezzük, hogy kevesebben látogatnak minket, többen elmaradtak. Őket vissza kell szerezniük, visszaszerzésükre stratégiát kell építenünk.

Két fő tendencia megmutatkozik: a praktikus dolgokat online szeretnék a felhasználóink intézni, a közösségi programokat élőben szeretnék élvezni. Itt is van ugyanakkor egy irányvonal: – minél inkább személyközpontúbb egy közösségi program, annál inkább jelenléttel, minél inkább témaközpontúbb, annál inkább online vennének részt rajta a megkérdezettek.

Tanulság az is, hogy a könyvtári kisközösségek szerepe, jelentősége felértékelődött.

És még két nagyon fontos következtetés és teendő az elkövetkezendő időszakra: erősíteniünk kell a kommunikációnkat két témában:

1.Mit teszünk az egészségükért?

2.Azokat a szolgáltatásokat, melyek számunkra egyértelműek, de a felhasználók inkább rácsodálkoznak, népszerűsíteni és propagálni kell.

Kérdőívünk elérhető és kitölthető a mai napig a következő felületen:

<https://docs.google.com/forms/d/1Hh39JE52nI3hthI61w7gt6zlCJSaP8EwX-mDS-nWkHk/edit>

Levegőt venni

MIKOLASEK ZSÓFIA

Zoltán Gáborral indult meg a Borozgatós beszélgetések programsorozat a JAMK-ban. Az írónak könyvhétre jelent meg a *Levegőt venni* című novelláskötete. A szigorú kézzel válogatott novellák fordított időrendben követik egymást a kötetben, így kalauzsolnak vissza Zoltán Gábor prózájának forrásvidékéig.

Az eltelt évtizedekben Zoltán Gábornak volt része hosszú csöndekben és *Orgia* című regényének megjelenése után zajos sikerben is. Ha olvasója az utóbbi évek munkái, elsősorban az *Orgia* és az azt kísérő esszéregény, a *Szomszéd felől közelít* jelen kötet írásaihoz, ráismerhet a feléjük forduló utakra, de olyan ösvényekre is bukkanhat, amelyek Zoltán Gábor írói világának egészen más, kevésbé ismert tájaira vezetnek. A novellák nyelve elszántan pontos, mégis kíváncsi, minden cikornyától mentes, mégsem dísztelen, sokkal inkább fölösleg nélkül építkező. A szövegek mosolytalan iróniája, groteszk fordulatai, szociografikus érzékenysége nincs elődök híján a magyar novellisztikában, karakteres szerkesztésmódjuk, meghökkentő nézőpontjaik és elbeszéléstechnikájuk ugyanak-

kor jellegzetessé teszik őket. Egy furcsa randevú, egy végletes lomtalanítás, gyilkos és buja szenvedélyek, hűvös kerti ösvényen vonuló bodobácsok – a *Levegőt venni* kisprózái sokfélék, de valamennyiben fölismerni Zoltán Gábor tekintetét: kíméletlenség és részvét szétválaszthatatlan, csakis együtt éleslátó lencséit.

Fotó: Török Csaba

Nem kellett sok idő ahhoz, hogy a beszélgetés az *Orgiára* és kísérő regényeire terelődjön, és ezután szabad beszélgetés következett történelemről, erkölcsről, jövőről és jelenről.

Fenntartható Földfogyatkozás

NÁSZ JÁNOS

A környezettudatos és egészséges építészet volt a témája a szeptember tizenharmadikái ökoesténk témája, amely egyben a 2010-től zajló rendezvénysorozat 104. előadása volt. Éppen ezért is hívtuk meg Medvey Boldizsárt, a Budapesti Műszaki Egyetem tanársegédjét, kutatóját a NaturARCH tervezőiroda, kivitelező cég szaktanácsadóját erre az alkalomra, hogy közelebbről is megismerhessük azt, hogy milyen lehetőségeink vannak arra, hogy visszatérjünk a hagyományos természetes építőanyagokhoz, hogy kiváltjuk vagy kiegészítsük a modernnek mondottakat. Ez utóbbiakkal alapvetően az a napjainkban sokat emlegetett probléma, hogy energiafallok, munkai igényesek, és többnyire károsan hatnak egészségi állapotunkra. Így nem véletlen az, hogy a fenntartható építészet egyik nyersanyaga a földet választotta az előadásának témájául. Véleménye szerint a föld, mint nyersanyag a legjobb opció, hiszen a termőréteg lebontásával

mindenhol előfordul és a szervetlen szerkezetével a globális szén-dioxid csökkentés egyik alternatív építőanyaga. Leggyakrabban a legtöbb helyen megfelelő minőségben áll rendelkezésre, teljes életcikluson keresztül is hasznosul, nem kell utaztatni, nem vált ki kémiai reakciókat, és ami fontos a természetbe vissza lehet helyezni károskozás nélkül. Mivel a zárt térben sokkal intenzívebben tudja felvenni a párát, ha kell, avagy ha szükséges le is tudja adni, így segíti a jóérzetünket, óvja egészségünket, ha kellő eljárással és szakértelemmel használjuk

A földépítés egyik alapanyaga éppen ezért a jól ismert vályog, azaz agyagos altalaj, egy természetes építőanyag a földből. Több ezer éves tapasztalat van mögötte, bár elavult technológiának tekintik általában, de számos történelmi példa azt mutatja, hogy jól vizsgázott az évezredek során. Hasonlóképpen használható a döngölt föld, a rakott sárfal, önálló falként, válaszfalazás-

ra, födécek, béléstestek, vakolatok, felületek, padlók, kupolák készítésére és vagy falazóhabarcsként, viszont nagy élőmunka igénye és társadalmi megítélése miatt jelenleg inkább negatív visszhangot vált ki a szakterületen és a közvéleményben. Az előadó meglepő adatként szolgált arra nézve összehasonlításként, hogy 2011-ben hazánkban a házak csaknem 15%-a vályogból, míg 13%-a panelből készült. Persze az előbbieknél mintegy fele a második világháború előtti építmény. Pozitív kortárs példák látán meggyőződhattunk arról, hogy igen is egyre hangsúlyosabban helye van az építőanyagaink között.

Zolcer János volt a vendégünk

TURINÉ KISS ADRIENN

2022. szeptember 19-én Zolcer János emlékeztető és lebilincselő előadást tartott vendégeinknek. Két kötetéről beszélt közönségünknek. Érdekes, humoros és megható történeteket hallhattunk a nemrégiben elhunyt szovjet főtitkárról. A XX. század fontos eseményeit felvonultató hibridkönyvből pedig dokumentumfilm-részleteket is láthattunk, továbbá felidézte néhány különleges interjú keletkezésének körülményeit.

Zolcer úr még 2000-ben kérte fel Mihail Gorbacsovot egy dokumentumfilm-sorozat prezentátori szerepére. Ezután évekig együtt járták a világot. Közös látogatták meg a kor legnagyobb politikusait, többek között George Busht, II. János Pál pápát és Helmut Kohlt. A közös munkából szoros barátság lett. Gorbacsov elnök nagyon sok helyre elvitte előadónkat; sokat mesélt az életéről, munkájáról, családjáról.

A találkozásokból, a sok közös élményből született meg a *Gorbacsov titkai* című könyv, amely nagyon népszerű lett olvasóink körében, szinte folyamatosan kölcsönzésben van.

Befejezésül a NaturARCH csoport munkáiból kaphattunk ízelítőt, akik a Népi Építészeti Program keretében házfelújításokkal is foglalkoznak, mint egy felsőpáhoki, nagyvázsonyi rekonstrukció. Számos kérdésre válaszolva könyvajánlásokat is kaphattunk az említett témában. Örömmünkre szolgál az, hogy mindegyike megtalálható könyvtárunk öko-kölöngyűjteményében, melyeket tudósításunk végén a könnyebb megtalálhatóság érdekében közre is adunk.

Ajánlott könyvek a földépítéssel témájához:

390 S10/öko

Sabján Tibor-Búzás Miklós: Hagyományos falak. 2003. Terc. K. 140 p.

690 M50/öko

Medgyasszay Péter: Föld- és szalmaépítéssel. 2006. Terc K. 178 p.

690 M50/öko

Mednyánszky Miklós: Vályogházak: építés, korszerűsítés, átalakítás. 2005. Terc K. 159 p.

720 E92/öko

Ertsey Attila: Fenntartható építéssel. 2017. Terc K. 185. p.

Előadásunknak sajnos szomorú aktualitást adott, hogy Gorbacsov 2022. augusztus 31-én, hosszan tartó betegség következtében, 92 éves korában elhunyt.

Mihail Gorbacsov reformer politikus volt. Döntő mértékben hozzájárult ahhoz, hogy vérontás nélkül fejeződött be a két világrendszer közötti hidegháború.

Isten flash van

DOMÁNYI ZSUZSA

Kubiszyn Viktor egykori drogos, jelenleg író, már járt 2016-ban a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban. Azóta megjelent *Árnyékvilág* című novelláskötete, drogprevenciós előadása pedig sajnos ma is aktuális. A program iránt a Talentum és a Színes Iskola középiskolásai és pedagógusai érdeklődtek.

Az író őszintén mesélt a diákoknak élettörténetéről, különösen arról a tizenhat évről, amikor

szerhasználó volt. Rávilágított, hogyan esett át a: „buli van, baj van, vége van” stációkon. Saját példáján mutatta be, hogy lett kísérletező használoból rekreációs, alkalmanként drogozó, majd problémás, később függő szerhasználó. Kubiszyn Viktor beszélt arról a négy évről, amit heroinistaként élt át az utcán, a zárt osztályról, majd a rehabilitációjáról, amikor a poklok poklát élte át. Gyógyulásának lépcsőfokairól, Istenben való hitéről, személyiségváltozásáról, fejlődéséről is beszámolt. Harmincas éveiben filmtörténetből diplomázott, filmes újságíró lett, most pedig a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa.

A fiatalok figyelmesen hallgatták szavait, záporoztak kérdéseik a hallottak kapcsán. Az író pedig nyíltan, köntörfalazás nélkül válaszolt nekik. Ha már egy embert is sikerült lebeszélni arról, hogy bármilyen klasszikus, vagy designer droghoz nyúljon, már megérte!

Kaposvölgyi Attila A csend című kiállítás megnyitója

TARI-SZÉKELY KAROLA

2022.09.08-án megnyitottuk Kaposvölgyi Attila A csend című kiállítását a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. A kiállítóművész meghitt családi hangulatban tervezte a megnyitót, gyertyagyújtással és írásának legfőbb tézisével indított, mely az alábbi:

Az emberi létnek nyolc lépcsője van:

- Első szint: Az ember szintje.
- Második szint: Amikor keresi Istent.
- Harmadik szint: Amikor megtalálja Istent.
- Negyedik szint: Amikor beemeli középre lelkét és hűséget fogad Istentől.
- Ötödik szint: Amikor a világ megbékél.
- Hatodik szint: A jutalom, talán a mindentudás.
- Hetedik szint: Ahonnan Isten hangja szól.
- Nyolcadik szint: A végtelen, amit ember már nem láthat, nem foghat fel.

A fenti sorokat és a művész gondolatvilágát áthatja Istenben való hite, ami egyben útmutatást

és erőt ad a mindennapok megéléséhez. Művészi tevékenységében is megjelenik az alázat és az ételszeretet, melyet a képek élénk színei és érzellemmel átítatott címei is híven tükröznek: Szerelemben, Szabadság és hűség, Az Élet, Lelkek, Isten, Otthon, Végtelen, Szeretlek.

Rengeteg munkája közül csak egy kisebb galériára való anyagot válogattunk ki, melyek között vannak ceruzával, akrillal és filccel készült alkotások egyaránt. Alkotásait ajánlom minden művészetet szerető ember számára korhatár nélkül.

Közösségformálás a megújult komáromi könyvtárban

TURINÉ KISS ADRIENN

A Felnőtt részlegen szombatonként közösségformáló programokat szerveztünk az olvasóinknak illetve az érdeklődőknek.

Minden szombat délutánjára más-más rendezvénnyel illetve érdekes elfoglaltságot ígérő programokkal vártuk a betérőket.

Népszerű volt a társasjáték délután, ahol családok próbálhatták ki az újonnan vásárolt játékaikat.

A Kézműves foglalkozásra a szülők hozták a gyermekeiket, akik az őszhez kapcsolódó papírfigurákat készíthettek, valamint meseolvasással is kedveskedtünk a gyerekeknek.

Nyugdíjasoknak szerveztük a NETnagyi foglalkozást illetve az utazás kedvelőinek is ajánlottunk színes előadást.

Szeptemberi kiállítások a Népház úti fiókkönyvtárban

NAGY EDIT

A hagyományostól eltérően szeptemberben két különálló - mégis egymással valamelyest összefüggő - kiállítás nyílt a Népház úti fiókkönyvtárban.

HKE Régiógyűlés

Szeptember 1-16-ig, amolyan nyárbúcsúztató tárlatként fogadta a könyvtárlátogatókat 6 kiállító 34 alkotása. Ők a Honvéd Kulturális Egyesület Képzőművészeti Tagozatának Tatai Régióját képviselték: Elekné Pócs Edit, Farádi Vörös Ákos Mihály, Ködmönné Janka Erzsébet, Petlánovics Mária, Salamonné Helter Erika és Szám János. Az alkotók egyénenként 5-7, különböző technikával készült képpel szerepeltek. Találkozhattunk akvarellal, akril –és olajfestménnyel, pasztell képpel, de láthattunk grafikai és vegyes technikával készült alkotásokat is. A

kiállítás zártkörű rendezvénnyel, ún. régió értekezlettel nyílt meg.

A fenti csoport bemutatkozását, régióvezetőjük, Sz. Mákos Margit festménykiállítása követte.

A szeptember 21-én 17 órakor tartott ünnepélyes megnyitón szép számmal jelentek meg rokonok, ismerősök, művészetkedvelők. Az idén 70 éves festőművész régi ismerősünk, könyvtárunkban negyedszer mutatta be képeit, és mint mindig, most is meglepett bennünket folyamatos megújulni tudásával. Ezúttal az utóbbi két-három év terméséből hozott válogatást.

Margit 1981 óta rendszeres kiállító, munkáival nem csak szülővárosában Tatabányán, hanem

az ország számos pontján és külföldön is sikerrel szerepelt.

A kezdetben realista témájú akrilokat felváltotta a lágy és sejtelmes selyem, most pedig melankolikus hangulatú, ún. lírai absztrakt képekkel érkezett. A szám szerint 29 db festmény akril, olaj és kollázs technikával készült, ügyelve a színek és formák összhangjára.

„A Természet maga a csoda!”

NÁSZ JÁNOS

Az ország „legbékésebb” régiójából, Battyából érkezett, a szeptember 22-i öko-esténk meghívására a HerbaPharm Europe Kft. társaság, gyógynövénykészítményeivel. A pár perces tevékenységükről szóló kisfilm láttán hamar meggyőződhattunk arról, hogy mennyire elkötelezettek az egészségvédelem terén, amelyet a népi gyógyászat tapasztalataira támaszkodva ám a tudományos kutatások eredményeit is ötvözve alkalmaznak a termékeik előállításánál.

Prof. Hajtó János fizikus, egyetemi tanár a Brit Tudományos Akadémia díjazottja a társaság tudományos igazgatója bevezetőjében kifejtette, hogy nem véletlen volt az, hogy ezt a tájegységet választották ki a növényi nyersanyagok természetésének, mert ez olyan tradicionálisan, vegyszermentesen művelt terület, amely egyedülálló adottságokkal rendelkezik Európában. Egy néhai szupervulkán területére esik ez a térség, amely ásványi anyagokban gazdag és a lehető legjobb tulajdonságokkal rendelkezik az ökológiai természetést illetően. Tanár úr negyven éve tanít különböző egyetemeken és végez kutató munkát e témakörben és küldetésének érzi azt, hogy eredményeivel támogassa a készítmények előállításának technológiai megvalósítását. A környezetbe ágyazott egyensúlyon alapuló emberi életfolyamatok állnak a kutatásainak középpontjában, amellyel biztosítani tudják azt, hogy a gyógynövények hatóanyagait a lehető legjobban tudják kivonni sérülésmentesen, bomlásmentesen.

Ezt követően Mákos Árpád természetgyógyász, fitoterapeuta a cég ügyvezetője mutatta be a HerbaClass termécsaládjuk kínálatát. Szinte mindegyike, az alkoholos cseppek, kivonatok, gyógykrémek teljes körűen tudnak felszívódni a használatukat követően. A közel negyven készítményüknek nincsenek mellékhatásai és ezeket laboratóriumi vizsgálatok eredményeinek doku-

A kiállítást a JAMK igazgatóhelyettese, Márku Mónika nyitotta meg, szavalattal közreműködött Hodossy Ildikó előadóművész.

A kiállítás október 27-ig tekinthető meg a könyvtár nyitvatartási idejében.

mentumaival is alá tudják támasztani. A termék-bemutatót óvatos kóstoló kísérte. A lenből, kenderből, köményből, homoktövisből és ki tudja mennyi növényi kivonatból készült esszenciák hatásából kaphattunk gyors ízelítőt. A vércukor optimalizálásához, az öregedési folyamat lassításához, a felső légutak tisztításához, megnyugtatósához, a gyulladáscsökkentéshez, az emésztés segítéséhez sokkal jobban ellenállóképessé teheti szervezetünket a természetből vett támogatás. A magas antioxidáns tulajdonságaiknak köszönhetően segítségünkre lehetnek a betegségek megelőzésében. Nem véletlen az, hogy a társaság jelmondata: „A Természet maga csoda!” s mindezt a visszajelzésekre, eredményeikre alapozva bátran hangoztathatják.

A HerbaPharm immár harmadszor látogatott Tatabányára a József Attila Megyei és Városi Könyvtárba, de ez volt az első, amikor az öko-esték keretében volt vendégünk immár a 105. rendezvényünkön. Végül is, de nem utolsósorban ezzel kapcsolatban az e témát kedvelőknek, vagy egyszerű érdeklődőknek, természetszeretőknek ajánljuk az ökotéánkban lévő könyvválasztékunkat, amellyel bővíthetik ismereteiket, tudásukat és ajánlhatják másoknak is a nemzetközileg is elismert zöldkönyvtári szolgáltatásainkat.

Vendégvárás a vértestolnai könyvtárban

SCHNEIDER CSILLA

2022. szeptember 8-án (csütörtökön) az olvasás világnapján a kedves régi és új olvasóinkat meghívtuk a **vértestolnai** községi könyvtárba, hogy tekintsék meg egyre gyarapodó színes könyvkínálatunkat. Minden kedves látogatót megvendégeltünk egy finom, forró csésze teával. Meghívásunkra többen is megjelentek. Egy kellemesen gőzölgő tea mellett jól elbeszélgettünk a kedvenc könyveinkről és még új beiratkozóval is gazdagodtunk.

Kézműves foglalkozás a környezetvédelem nevében

KINSTÄDTNER ANDREA

A **bajóti** községi könyvtárban augusztus-szeptember hónapban is megrendezésre került a méhviasz csomagolókendő készítő workshop. A résztvevők készíthettek maguknak egy kendőt, közben el is tudták sajátítani a technikát. Nem utolsó sorban pedig teszünk a környezetünkért, talán annyival kevesebb szemet keletkezik, ha többen ezt használják.

Közös úton együtt könnyebb

A Szinnyei József Könyvtár és a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének szervezésében valósult meg a „Közös úton” elnevezésű, könyvtárosoknak szóló szakmai napok. A kétnapos programot Komárom szívében rendezte meg a szervezőség, amelyen a résztvevők nemcsak előadásokon, hanem hasznos workshopokon és csapatmunkákon osztották meg egymással gondolataikat.

A komáromi Egressy Béni Városi Művelődési Központban megnőtt az egy négyzetméterre jutó könyvtárosok száma. A kétnapos rendezvény bőséges programkínálattal várta a vendégeket: az első napon könyvtártúrát szerveztek, amely keretében a belváros négy könyvtárát látogatták meg a résztvevők. A túrát a Selye János Egyetem Egyetemi Könyvtárában kezdték meg, a séta a Duna Menti Múzeum majd a Calvin János Teológiai Akadémia szakkönyvtárában folytatódott, s végül az Etnológiai Központban ért véget.

A túra után a Révben nyilvános pályázati konzultációra hívták a könyvtárosokat Herczeg Rita, a rimaszombati Matej Hrebenda Könyvtár igazgatójának vezetésével. A felmerülő kérdésekre Čerťanská Dagmar, Heiser Hajnalka, Szabó Csilla és Csanda Gábor válaszoltak.

Ezután Czibula Ádám és Németh Edina a Bethlen Gábor Alap működését mutatta be, majd az estét a Szinnyei József Könyvtár szervezésében

0a Seamróg Tatai Ír Zenekar színvonalas koncertjével zárták.

A szakmai találkozó második napján a szervezők az előadásokra, a könyvvásárra és a workshopokra helyezték a hangsúlyt. A megnyitón Tegdes Egyházi Dóra, az SZMKE elnöke mondott köszöntőt, majd Komárom város polgármesterének beszédét hallgatták meg a jelenlévők. Bemutatkozott a Szinnyei József könyvtár, amelyről az igazgató Fabó Mária tartott beszámolót. Roncz Melinda prezentálta a Szlovákiai Magyar Adatbank új digitális tartalmait. Špáni Pavol a modern könyvtárakról beszélt az érdeklődőknek, többek között ismertette a BIBLIB rendszert is. Pospíšilová Kateřina az ARL kis és nagy könyvtáraknak szóló előadását mutatta be. A délelőtti workshopon Dömsödy Andrea Információzzunk folyamatosan című előadásával egybekötött beszélgetésével nyugtázta le a kollégákat. Lukács Erika somorjai szabadulósobán keresztül mutatta meg, hogyan lehet könyvtárismeretést tartani a nem hagyományos módszerek segítségével. Kiss Tímea betekintést nyújtott a kamaszokkal való irodalomterápia rejtelseibe. Délután Goda Beatrix és Péterfi Rita a szöveg nélküli képkönyvek világába kalauzolta a résztvevőket. Korenyák Zsófia pedig a VoxPop Vitajátékkal szimulálta a könyvtári környezetet a résztvevők számára.

A szakmai napra Pozsonytól Kassáig több helyszínről is érkeztek a résztvevők. Községi, iskolai, városi és szakkönyvtárból egyaránt. A rendezvénynek közel hetven résztvevője volt. A Közös úton szakmai nap gazdag programja köszönhető a támogatóknak: Qulto, SVOP, CEIBA, Komárom városa, Diderot Könyvesbolt, Lilium Aurum, Családi Könyvklub, Pannóniapt., Madách Könyvesbolt, Cosmotron.

A szakmai napokon mindenki hasznos és új ötletekkel gazdagodott.

Mgr. Reczai Lilla
marketingreferens/marketing

A Népmese Hete a JAMK-ban

MIKOLASEK ZSÓFIA

Nem fért egy napba a sok ötlet, ami a Népmese Napja alkalmából az eszünkbe jutott, ezért egy egész hetet szántunk az ünneplésre.

Hétfő

Őrizd a lángot címmel szakmai konferenciát szerveztünk. A napot (és a hetet) a Mocsai Nép-dalkör nyitotta meg. Első előadónk Dienes Éva volt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár legendás Sárkányos Könyvtárának a vezetője.

Dienes Éva

Elmesélte, hogy a népmesét hogyan építik be a mindennapi munkába – nem csak az óvodás és a kisiskolás korosztálynak.

Komló-Szabó Ágnes, a Bródy Sándor Megyei Könyvtár Hevestéka hálózati csoportjának vezetője az Élménykönyvtár – párban a mese és a kortárs irodalom – címmel. Az előadó mutatta be a Luzsi Margóval írt módszertani könyvét rendkívül élvezetesen.

Pápes Éva mesefejtő interaktív előadása elvarázsolt a közönséget. Mesei szerepekről és szimbólumokról hallhattunk tőle Beszélgetés a történetekről, amelyek összetartják a világot című előadásában.

Ebéd után Gombos Péter olvasáskutató adott ötleteket arra, hogy hogyan segítenek a népmesék abban, hogy gyermekeink olvasóvá váljanak.

Végvári Imre marketing szakértő és gyermekkönyvíró kedvet adott mindannyiunknak ahhoz, hogy gyakoroljuk a fejből mesélés tudományát.

A kávészünet után következett a Fonó, ami igazából műhelymunkákat jelentett. Feketsné Kisvarga Anita mesés irodalomterápiával, Fleisz Zsuzsanna művészetterápiás foglalkozással,

Zantleiterné Szebenyi Zsuzsanna pedig textilfestéssel várta az érdeklődőket.

Csillogó szemekkel, feltöltődve léptek ki a könyvtár ajtaján a konferencián résztvevők. Jövőre találkozunk!

Kedd

Kelemen Petra Piroska és Jakab András gyakori vendégek könyvtárunkban. ... Az üveghegyen is túl ... - magyar viseletek a palócoktól a csángókig című viseletbemutatójuk igazi kuriózum volt.

Amellett, hogy egy korabeli divatbemutatón érezhettük magunkat, fantasztikus táncokat, és viseletes babákat is láthattunk.

Szerda

Régi vágyunk volt, hogy előszavas mesével szórakoztathassuk a gyermekeket könyvtárunkban. Mikolasek Zsófia, igazgató asszony személyében már vállalkozó is akadt erre, így három óvodás csoport hallgathatta a népmesei fordulatokat és huncutságokat.

Csütörtök

A legnagyobb izgalommal ezt a programot vártuk. Mesekocsmánk (természetesen) felnőtteknek szólt. A könyvtárosok kötényt kötöttek, a nagytermet berendezték kocsmának, hamuba sült

pogácsát sütöttek, száraz fehér bort fejtettek és kínálgattak.

A jó hangulatról Écsi Gyöngy pajzán mesékel, a Horsa Banda pedig táncházzal gondoskodik.

Péntek

Tavaly szerveztünk először Fergeteges Meseestet, nagy sikere volt, de az idei minden várakozásunkat felülmúlta. több mint háromszázan fordultak meg nálunk, hogy mesehősöket keressenek, részt vegyenek a hétpróbás kalandon, garasokat nyerhessenek, melyet aztán elkölthessenek a Terülj – terülj asztalkámon.

Népmese a SZÁMon

GOLDSCHMIDT ÉVA

Elmerültünk a számok világában hagyományos népmesemondó versenyünkön 2022. szeptember 28-án. Hetet egy csapásra..., volt egyszer egy szegénylegény..., élt a király és annak három lánya..., és még sorolhatnánk, hiszen valamennyi népmesében találkozunk valamilyen számmal. Egyáltalán nem állítottuk nehéz feladat elé a gyermekeket, szülőket, pedagógusokat, amikor azt a kritériumot választottuk, hogy szám szerepeljen a népmesében. Versenyen kívül felvezető produkcióként a Diákotthon kisiskolásai A kis nyúl harangocskája című mesét játszották el Török Mónika pedagógus vezetésével. A diákok sokat segítettek a hangulat megteremtésében, igazi ajándék volt ez mindenkinek, amelynek köszönhetően a verseny előtt állók felszabadultan léphettek a zsűri elé. Előbb az 1-2. osztályosok mondták el meséjüket, majd a kicsit nagyobbak, akik mintegy húszan vállalkoztak a megmérettetésre. Hallottunk mesét a három dióról és a három kiscicáról csak úgy, mint a fufangos parasztemberről. A kisebbek megörvendeztettek bennünket Sün Balázs történetével, valamint az Öt tojás című nagyszerű -ma már tudjuk-, győztes mesével. Az elsősorban tatai iskolákból érkező tanulókat két korosztályban díjaztuk.

Fergeteges Meseest

Természetesen fellépők is voltak: Gábor Klára népi játékokat, a Lámpalázás színjátszók a Csiribiri komédiákat, a Batyu Színház pedig Fufangos székely mesét mutatott be.

Lámpalázás színjátszók

Szóval, hosszú volt a hét, elfáradtunk, jövőre újra kezdjük.

A zsűritag Kelemen Petra Piroska mesemondó, Petőné Sáradi Zsuzsanna óvodavezető és Szabó Szerafina könyvtáros volt. Mesemondó vendégünk jótanácsokkal látta el a versenyzőket, kiemelte, hogy mindenki a saját személyiségéhez válasszon mesét, előadásmódja tükrözze a mese hangulatát. Felhívta a szülőket, pedagógusok figyelmét, hogy a gyermekeket is hagyják érvényesülni, mert ők ha némi felnőtt irányadással is, de megtalálja a korának megfelelő történetet. Fontos, hogy a mesét a jelenlévők jól értsék és hallják, mert így válik élvezhetővé, közösségi élménnyé az átadott mese. A kevesebb néha több alapján népmeserészlet is elmondható, ha a választott történet túl hosszú. Vendégünk köszönetét fejezte ki a szülőknél, pedagógusoknak, akik időt és fáradságot nem spórolva felkészítették a gyermekeket a megmérettetésre. Piroskát nem engedhettük el anélkül, hogy ízes szülőföldjéről hozott mesével ne örvendeztessen meg minket. Meghallgattuk a juhászról és a szépséges Ilonáról szóló történetet. Ennek csattanója szerint, amikor a juhász áterelte a nyáját a hídon, és számlálta őket, már több, mint négyszáznál tartott, majd azt mondta: hirdessünk inkább eredményt! Így történt, hogy a mesevilágból ismét a valóságba csöppentünk, ahol néhány perc elteltével

tével mosolygós gyermekek szorították kezükben a könyvjutalmakat. Egy jó hangulatú mesedélelőttön, ahol a hétköznapiakból kicsit kiszakadtunk a képzelet világába, ott találkozott gyermek és felnőtt.

*A népmesemondó verseny eredményhirdetése
(fotó: Dollmayer Bea)*

Extrém sportoló a baráti találkozón GOLDSCHMIDT ÉVA

Rakonczy Gábor Guinness rekorder extrém sportoló, aki meghódította a Földet, ezúttal a tatai kisiskolások szívébe lopta be magát. A 2022. szeptember 20-án a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára által szervezett rendezvényen mintegy száz gyermek vett részt a város iskoláiból.

A programon a hatást fokozták a kivetített képek, amelyek a legkülönbébb helyzetekben és állapotokban, -hol térdig hóban, hol az arcára fagyott mosollyal- tették élményközelivé a kalandokat. A gyermekek gyorsan belejöttek a kérdésbe, mert, ahogy Gábor a vendégkönyvünkben írta: 457 kérdést tettek fel neki röpké egy óra alatt. Viccet félretéve, valóban kíváncsi fülekre talált a gyermekeknél, akiket legjobban a pingvin-, jegesmaci, bálna- és delfinkalandok érdekelték. Egy ásványvizet palack segítségével szemléltette, hogy milyen, amikor felborul a kenu, hová kerül a súlypont.

Arra is választ kaptunk, hogyan cselekedjünk, ha valakin a tengeribetegség jeleit látjuk.

Szeptemberi programok a Komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekrészlegén

Szeptember 8-án ellátogatott hozzánk Illés Adorján, aki kerékpárral 4 év alatt megkerülte a Földet. 39 országban 45500 km-t tekert. Expedíciója során sok mindent látott és tapasztalt. Kezdezték hófödte hegyeken, dzsungeliken át, tengerpartokon, pokoli hőségben (56 C) és fagypontra is. Naponta 1500 forintból gazdálkodott 1473 napon keresztül. Ahhoz, hogy egy szál bi-

Eredmény:

1-2. osztály:

1. Sódli Ádám Zalán
 2. Nedermann Áron
 3. Szűcs Amira Hanna
- Különdíj: Kiss Borisz

3-4. osztály:

1. Mészáros Lili
 2. Czégényi Tamara
 3. Risóczki Nóra
- Különdíj: Tezer Eflin Sebnem

Előadónk közelgő terveiről is mesélt, éppen egy újabb könyv írásán dolgozik, de erről részleteket egyelőre nem árult el. A program végén közös fotózások és dedikálások sora vette kezdetét. Még ma is osztogatná az autogramokat, ha az a bizonyos kenu el nem indult volna... azaz hazafelé „vezett”.

ciklivel Ázsiát, Ausztráliát, Új-Zélandot, Japánt és az amerikai kontinentet is fel tudja fedezni, változnia kellett. Testileg, lelkileg, szellemileg fel kellett nőni ehhez a nem mindennapi feladathoz. Manapság élménybeszámolókat, életút tárogatásokat, online tanfolyamokat tart. Megjelentette nagy mosolykönyvét, ami azért jött létre,

hogy vidámságot és szép érzéseket keltsen az olvasókban.

Szeptember 17-én kézműves délutánt tartottunk a könyvtárban, süniket és rókákat hajtogatunk, ragasztottunk, színeztünk a kicsi gyerekek nagy örömeire.

Szeptember 30-án a Népmese Napja alkalmából családi mesedélutánt tartottunk. A program különlegessége volt, hogy családok vehettek részt rajta közösen, gyermekek és szülők együtt.

A program Jastyúrné Polgár Zsóka vezetésével valósult meg, aki a foglalkozást a Népmese-kincstár mesepedagógiai eszközeivel tartotta meg, **nemcsak mesével, hanem a népi költészet alkotásaival is megismerkedhettek a résztvevők.**

Egész szeptember hónapra rajzpályázatot hirdettünk a magyar népmese napja alkalmából „Az égig érő fa” címmel óvodások és kisisko-

lások számára. Pályázni bármilyen, szabadon választott technikával lehetett. Az alkotásokat a pályázó adataival *feltüntetve*, elektronikus formában vártuk. A beküldési határidő szeptember 30-a volt, összesen 145 rajz érkezett, a beküldők 6 iskola, 3 óvoda és néhány egyéni jelentkezőből tevődtek össze. Ezenkívül két határon túli iskolából is kaptunk pályázati munkákat (Dunaradványi Alapiskola, Marianum Egyházi Iskolaközpont).

Rajzpályázat eredményhirdetés

A fődíjak mellett 30 különdíjat osztottunk ki, amihez Hajnal Dóra önkormányzati képviselő a város ajándécsomagjaival is még hozzájárult.

Mesenap Zsófi nénivel GERGINÉ KOLOK MELINDA

2022. szeptember 26-án mesedélutánra vártuk a gyerekeket ide, a József Attila Megyei és Városi Könyvtárba, ahol Mikolasek Zsófia, könyvtárunk igazgatója „fejből” mesélt a gyerekeknek.

A Mesenap Zsófi nénivel című programot nagy érdeklődés övezte a tatabányai óvodák részéről. Ez alkalommal három óvoda csoport látogatott el hozzánk: a Benedek Elek Óvoda katica, a Kodály Zoltán Óvoda középső, és a Micimackó Óvoda Tigris csoportja. Zsófi néni három mesével is megörvendeztette az óvodásokat. A gyerekek csillogó szemmel, időnként kuncogva, máskor elgondolkodva élvezték a nagy beleéléssel és szemléletesen előadott meséket.

Az apróságok végül, elégedetten és boldogan tértek vissza óvodájukba. Az eseményt ebben az évben még két alkalommal tervezzük megismételni, ahová már előre minden hely betelt.

A muzeális gyűjtemény gyarapodása a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ

Egyik legféltettebb és egyben legnagyobb értéket képviselő gyűjteményrész a könyvtárnak a muzeális gyűjtemény. Nem véletlenül írom, hogy legnagyobb értéket képvisel, hiszen mind pénzbeli, mind erkölcsi tekintetben ÉRTÉK – így, csupa nagy betűvel. Pénzbeli értéke szinte felbecsülhetetlen, erkölcsileg meg elismert mind a városi, mind pedig a megyei értéktárban.

Amikor a könyvtár muzeális gyűjteményéről tartunk tájékoztatást, mindig felmerül a kérdés, hogy hogyan jött létre, miként őrizzük meg a kiadványok állapotát és főleg, miként gyarapítunk.

Nos, az első két témát a bemutatók során mindig elmondjuk. A gyarapítás kérdése az, amelyről persze szót ejtünk, de ritkábban, mivel ritkábban sikerül erre megfelelő forrást és alkalmat keresni és találni.

A beszerzéshez szükséges anyagi forrás leginkább a könyvtár költségvetésében, a dokumentum-beszerzés rovatban található.

A beszerzés módja pedig az utóbbi időben az árverés. Amíg korábban egy levélben jeleztük az árverést szervezők felé, hogy mely tételre, kiadványra mi mennyit szánunk, addig egy baráti tipp alapján az utóbbi időben már az árveréseken a személyes jelenléttel és licitálással próbáljuk megvásárolni az értékes, valamilyen módon a gyűjteménybe tartozó kiadványt megvásárolni.

Milyen is egy ilyen árverés? Gyanítom, hogy a cikket olvasó kollégák kevésbé tudják elképzelni ennek folyamatát. Jómagam sem, ameddig nem vettem részt ilyen aukciókon...

Amit a filmekben látunk árveréseket, nos, valószínűleg az elevenedik meg, válik valósággá. Mondhatom, ha csak kívülről is szemlél-ném az eseményeket, nagyon nagy élmény. Kezdve attól, hogy megérkezéskor regisztrálni kell, kapok egy számmal ellátott tárcsát, majd helyet foglalok a sorokban, ahol éppen helyet találok.

Mert helyet találni elég nehéz, nagy az érdeklődés és persze vannak a telefonon, vagy online licitálók, akiket fiatalok egy csoportja képvisel.

Elkezdődik az árverés a katalógus alapján szép sorjában. Mennek fel a licitek szépen, sorban, záporoznak az összegek a meghatározott emelkedési tételek alapján. Majd amikor már elhangzik a „senki többet? harmadszor,” leütik a végső árat. Egyszóval, ahogy a nagy könyvben meg van írva, ahogy a filmekben látjuk – megy sorban a számozott táblátskával a licitálás, kinek melyik tétel mennyiért éri meg.

Az utóbbi időben két alkalommal volt szerencsém részt venni személyesen ilyen árverésen. Nagyon nagy élmény volt az első alkalommal, talán túl is izgultam, vagy éppen féltettem a rám bízott keretet, nem mertem jobban licitálni. Akkor csak egy kisebb kiadványt sikerült kikiáltási áron megvenni a helytörténeti gyűjtemény számára.

Második alkalommal lelkemet is jobban felverte és persze a figyelmet is jobban összpontosítva már bátrabban vettem részt a licitálásokban. A neten olvasható katalógus alapján a kollégákkal egyeztetve három tételt néztünk ki a muzeális gyűjtemény gyarapítására, melyhez természetesen az igazgató jóváhagyása is kell, meghatározva a maximális keretösszeget.

Ennyi általános és talán érdeklődést felkeltő információ után – és ez most itt a reklám helye lesz – nem titok, hogy az esztergomi Laskai Os-vát Antikvárium 41. árverésén történekről szeretnék most beszámolni. 2022. október 1-én került sor erre az árverésre.

A katalógusban kinézett kiadványok, melyeket szeretnénk volna gyűjteményünk számára megvásárolni, a következők voltak:

A 181. számú tétel: Nemzeti Újság, melyet Hazai 's Külföldi Tudósításokból a' Magyar Nemzetnek köz javára irtt 's kiadott Kultsár István. 1820. Első Félészetndő... Pesten, 1820. Trattner János Tamás. 424 p. Korabeli papírkötésben. Kikiáltási ára 10.000,- Ft. A licitálás során, melyben jómagam is részt vettem a végső, leütési ára 26.000,- Ft lett. Sajnos, nem a könyvtárunk számára.

(Zárójelben jegyzem meg, hogy itt és ez az a pont, amikor a lélekben is ott kell lenni, de leginkább fejben. Miért is? A rendelkezésre álló keretet el kell osztani a kinézett három dokumentumra. Osztani, szorozni, összeadni, kivonni ott helyben, fejben és leginkább gyorsan. Nincs idő sokat gondolkodni. Az már csak utólag derül ki, hogy akár én is megadhattam volna a leütött összeget, de még hátra volt két tétel.)

A 182. számú tétel: Nemzeti Újság, melyet Hazai 's Külföldi Tudósításokból a' Magyar Nemzetnek köz jóvára írt 's kiadott Kultsár István. 1825. Első Féleszetndő... Pesten, 1825. Petrózai Trattner Mátyás. 416. p. Korabeli papírkötésben. Kikiáltási ára 10.000,- Ft. A licitálás 24.000,- Ft leütési áránál állt meg, mellyel sikerült elnyernem, megvennem a kiadványt muzeális gyűjteményünk számára.

(A másik licitáló ugyan az a hölgy volt, aki ugyan-csak távoli megbízást teljesített, és az előző tétel megnyerte. Most ő állt meg korábbam.)

183. számú tétel: Nemzeti Újság, melyet Hazai 's Külföldi Tudósításokból a' Magyar Nemzetnek köz jóvára írt 's kiadott Kultsár István. 1826 I-II. Féleszetndő. ... Pesten, 1826. Petrózai Trattner Mátyás. 408. p. Két kötetbe kötve, korabeli, de egymástól eltérő, keménytáblás papírkötésben. Kikiáltási ára 28.000,- Ft. Erre a tételre egyedül csak jómagam licitáltam, így a kikiáltási áron meg tudtam vásárolni. (Itt köszön viszsza az az elhalasztott lehetőség, hogy az első tételnél óvatosságból, bizonytalanságból nem mentem tovább. Vélhetően még a kapott lehetőséget kihasználva, sikerült volna az 1820-as évfolyamot is megvásárolni, figyelembe véve, hogy ez utóbbi tétel kikiáltási áron kelt el.)

Végeredményben elégedettek lehetünk a megvásárolt kiadványokkal és a rám bízott keretösszeg felhasználásával. Muzeális gyűjteményünk értékes kiadványokkal gyarapodott, jómagam pedig ismét gazdagabb lettem egy árverés tapasztalatával és élményével.

Még néhány érdekesség az aukcióról, amire a halandó könyvtáros igencsak felkapja a fejét.

A legkirívóbb eset a 111. számú tétel volt. Ötvös József, Báró: A falu jegyzője. I-III. (teljes) kötet. Első kiadás. Dedikált! E kiadványnak kikiáltási ára 250.000,- Ft volt. A vevő a leütést követően 2,5 millió forintért vihette haza ezt a könyvet.

Egy – szinte elképzelhetetlen kézirat is – szerepelt az aukción. A 280. számú tétel. [Zsidómentő Védőútlevele] A Királyi Svéd Követség gépelt levele Raoul Wallenberg aláírásával, a Külföldiek Ellenőrző Orsz. Közp. Hatóságnak. Budapest. 1944. szeptember 22. Kikiáltási ára – véleményem szerint igen barátinak mondható – 10.000,- Ft volt. Végül azért a licit lezárásakor az 1 millió forintot elérte.

Ez talán már méltányos árnak nevezhető egy ilyen ritkaságért.

Volt a tételek közt egy másik, helyismeret és muzeális szempontból számunkra érdekes tétel.

A 487. számú tétel [Táncsics Mihály] Sajtószabadságról nézetei. Egy rabnak. Első kiadás. [Lip-cse] Parisban, 1844. Amyotnál 83. p. Kiadói papírborítóban, körülvágatlan példány. Kikiáltási ára 80.000,- Ft volt. A leütéskor 600.000,- Ft volt a végleges ára. (Ez a könyv muzeális gyűjteményünkben megtalálható, ezért nem is készültünk megvásárlására. De jelenlegi keretünk nem is tette

volna lehetővé.)

Hosszan lehetne sorolni az érdekesebbnél érdekesebb tételeket és leütési árakat. Akit érdekelnek az ilyen és hasonló kiadványok, látogasson el akár a Laskai Antikvárium honlapjára, vagy más aukciós oldalakra. Rengeteg érdekesség forog – ha nem is közkézen, de a gyűjtők között minden bizonnyal.

Zárszóként pedig akkor klasszikus értelemben: „Senki többet? Harmadszor. [KOPP]” A következő aukcióra 2022. november 12-én kerül sor, melynek tételei között is találtunk megszerzendő kiadványt. Meglátjuk, hogy a könyvtár költségvetése lehetővé teszi-e a licitálást.

Kirándultunk a Komárom-Esztergom megyei pálos kolostorromokhoz

2022. június 25-én kerekedtünk útra a József Attila Megyei és Városi Könyvtár szervezésében, mi könyvtárosok. A gyülekező a Fő téri épület mellett, reggel 8.30-kor történt. Miután bepakoltuk táskáinkat a buszba, már robogtunk is Dömös felé.

A községen egy Árpád-kori altemplom rekonstrukcióját tekinthettük meg, mely a tetőn elhelyezkedő fénycsatornák miatt tisztának és meghittnek mutatkozott. A templomot Álmos herceg – Könyves Kálmán testvére – építteti a 11. század végén, de felszentelése 1107 környékén történik meg antiochiai Szent Margit tiszteletére. Mára a templom igen romos állapotban van, köveit már régen széthordták. Csak az altemplom rekonstrukciója készült el, a további nagyszabású helyreállítási munkálatokra egyelőre várni kell.

Dömös után a Pilis belsejébe vetettük magunkat és meg sem álltunk Pilisszentlélekig, ahol a Mi kis falunk című sorozatból jól ismert épületek, helyszínek köszöntöttek minket. Felfrissültünk egy kávé erejéig Teca kocsmájában és folytattuk tovább utunkat a Pálos kolostorromokig. A dombtetőn Márku Mónika igazgató-helyettes megismertetett bennünket a Pálos-rend történetével. A térség korábban IV. Béla kedvenc vadászterülete volt, rajta egy vadászházzal. 1263-ban a pálosoknak adta, de csak IV. László uralkodása alatt erősítették meg 1287-ben. Ugyan ebben az évben Szentlélek tiszteletére templom és monostor épült, mely a 15. századig szépen gyarapodik. A kolostor fejlődése az 1526-os mohácsi vész és a török előrenyomulás miatt ér véget.

Pilisszentlélek után, Kesztlő-Klaspusztára vitt minket utunk, ahol a pálosok első kolostorát, Szent Kereszt kolostort tekintettük meg. Ezen a helyen gyűjtötte össze Boldog Özséb a pilisi barlangokban élő remeteket, hogy 1256-ban kolostort alapítson. Innen indult el a magyarországi pálos rend története. A Szent Kereszt kolostorrom bizonyos részei felújításra kerültek és tetőt emeltek fölé. Mivel Kesz-

tölcön egy kissé elbarangoltuk az időt, gyorsan átbuszoztunk utolsó állomásunkra, Pilisszentkeresztre.

Pilisszentkereszten a ciszterci kolostor romjait néztük meg, miután nagy nehezen megtaláltuk. A romokat körbefogta már a burjánzó növényzet, jelen pillanatban megközelítése nehézkes volt. A ma már csak töredékeiben fennmaradt pilisi ciszterci apátságot III. Béla király alapította 1184-ben. 1254-ben IV. Béla megerősítette az apátság kiváltságait és birtokait, de a 16. századi török megszállás alatt folyamatos rablás célpontjává vált és teljesen elpusztult.

Szent energiákkal feltöltődve érkezünk meg dobogókői jurta szállásunkra. Itt megtapasztalhattuk, milyen együtt aludni 8 fővel. Másnap reggel fáradtan ugyan, de lelkesedéssel ébredtünk új napra.

A szállás elhagyása után kitérőt tettünk a Vaskapuhegyre, ahol megcsodáltuk az elénk táruló esztergomi panorámát, majd a kilátót elhagyva elmentünk a Babits Mihály Emlékházhoz.

Az esztergomi Előhegyen elhelyezkedő házat Babitsék 1924-ben vették meg. Az elkövetkező években folyamatosan bővítették a kertet és szépítették a rajta álló házat. Megismerkedtek és jó barátságot ápoltak Einczinger Ferenc banktisztviselővel, aki ügyes kezű festőként hozzájárult a kis ház díszítéséhez, mégis az épület legfőbb nevezetessége az aláírás-fal, ahova Babitsék vendégei felírták nevüket.

Az emlékház látogatását követően ebédre betértünk a Duna parton álló Szalma Csárdába, ahol egy kiadós ebédet költhettünk el. Az étkezés levezetése képen még tettünk egy kört Esztergom belvárosában, majd visszatértünk Tatabányára.

A kirándulás megszervezését és lebonyolítását köszönjük Márku Mónika igazgató-helyettesnek a József Attila Megyei és Városi Könyvtárból és a Magyar Könyvtárosok Egyesületének.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2022. SZEPTEMBER

1. Felhívás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 225. sz. (2022. szeptember 27.), p. 5.
–Mesedélután a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárában.
2. Hamvas Béla életműve a téma. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 221. sz. (2022. szeptember 22.), p. 12. - ill.
–Új Forrás est Várhegyi Miklóssal a Hamvas életmű gondozójával.
3. Mesevilág Tatabányán / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 225. sz. (2022. szeptember 27.), p. 1-2. - ill.
Tartalom: A csodatévő könyvtárosok hétköznapi "hatalmáról" : a népmese hete alkalmából tartalmas programokkal várnak
–A Népmese Hete megnyitó konferenciája, egyéb programjai a JAMVK-ban, szept. 26.-30.
4. Polipokat készítettek : nagy volt az érdeklődés a foglalkozásokra. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 225. sz. (2022. szeptember 27.), p. 4. - ill.
–A Bakonysárányi Községi Szintér és Könyvtár közelmúltbeli programjai fiataloknak.
5. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 214. sz. (2022. szeptember 14.), p. 6.
–Programok. 2022. szeptember 14-én Tatai Kanapé a Magyar Zoltán Művelődési Központban.
6. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 214. sz. (2022. szeptember 14.), p. 6.
–Programok. 2022. szeptember 16-án példaképeink címmel Kiss Blanka kajakozót látják vendégül a nyergesújfaluí Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtárban.
7. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 208. sz. (2022. szeptember 7.), p. 6.
–Népmese foglalkozások a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában. Programajánló.
8. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 212. sz. (2022. szeptember 12.), p. 5.
–A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Tatai Kanapé című programsorozatának vendégei Kautzky Armand és Hűvösvölgyi Ildikó színművészek és Kamocsay Ákos borász lesznek. Programajánló.
9. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 213. sz. (2022. szeptember 13.), p. 6.
–Népmese foglalkozások a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban. Programajánló.
10. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 220. sz. (2022. szeptember 21.), p. 5.
–A dunaszentmiklósi Községi Könyvtárban Moravcsik-Fecskés Orsolya pszichológus tart előadást a mobilfüggőségről. Programajánló.
11. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 228. sz. (2022. szeptember 30.), p. 5.
–Könyves Bütykölde az oroszlanýi Kölcsény Ferenc Városi Könyvtárban. Programajánló.
12. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 228. sz. (2022. szeptember 30.), p. 5.
–Fereteges meseest a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. Programajánló.
13. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 222. sz. (2022. szeptember 23.), p. 5.
–A bajnai Községi Könyvtárban a Gang Színház adja elő Az új lakó című darabot.
14. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 222. sz. (2022. szeptember 23.), p. 5.
–Könyves Bütykölde az oroszlanýi Városi Könyvtárban.
15. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 207. sz. (2022. szeptember 6.), p. 5.
–Tatai Kanapé a tatai Városi Könyvtár szervezésében. vendégek Kautzky Armand, Hűvösvölgyi Ildikó színművészek és Kamocsay Ákos borász.
16. Téma volt a hiba esztétikája : Toldy Ferenc-díjat vehetett át Szénási Zoltán irodalmár / Sugár G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 223. sz. (2022. szeptember 24.), p. 1. - ill.
–A Magyar Irodalomtörténeti Társaság konferenciája a JAMVK-ban. A csoport elnökévé választották Szénási Zoltánt.
17. Vándorkupát kaphat a pályázat győztese / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 206. sz. (2022. szeptember 5.), p. 4.
–A bajnai önkormányzat és a Községi Könyvtár fotópályázatot hirdetett.